

คู่มือประชาชน

นักเรียน(เรียน)

ร้องเรียนดูวิธี ช่วยเจ้าหน้าที่ทำงานได้ผล...ช่วยผู้คนที่ให้ปลอดภัย

คู่มือ ประชาชน นักร้อง(เรียน)

ร้องเรียนดูทีวี ช่วยเจ้าหน้าที่ถามได้พล...ช่วยผู้คนให้ปลอดภัย

ที่ปรึกษา

ผศ.ภญ.ดร.นิยดา เกียรติยิ่งอังศุลี

ผศ.ภญ.ดร.ยุพดี ศิริสินสุข

บรรณาธิการ

ภก.ภาณุโชติ ทองยัง

ผศ.ภญ.ดร.สุนทรี ท.ชัยสัมฤทธิ์โชค

ประสานงาน

ภก.ปรุพท์ รุจนธำรงค์

ประสานการจัดพิมพ์

ไพจิตรรา กตัญญูตะ

ออกแบบรูปเล่ม

วาลปัทม์ ศรีมงคล

จัดพิมพ์และเผยแพร่

แผนงานพัฒนาไกลเฝ้าระวังระบบยา (กพย.)

คณะเภสัชศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปทุมวัน กรุงเทพฯ ๑๐๓๓๐

โทรศัพท์ ๐ ๒๒๑๘ ๘๔๕๒ , โทรสาร ๐ ๒๒๕๔ ๕๑๙๑

<http://www.thaidrugwatch.org>

e-mail : spr.chula@gmail.com

สนับสนุนโดย

แผนงานพัฒนาไกลเฝ้าระวังระบบยา (กพย.)

สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.)

สำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง

กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (กสทช.)

คู่มือนักร้อง (เรียน) เป็นหนังสือเล่มที่ ๒ ของหนังสือชุดรู้ทันสื่อโฆษณา อาหารและผลิตภัณฑ์สุขภาพ ที่แผนงานพัฒนาไกลเฝ้าระวังระบบยา (กพย.) ร่วมกับมูลนิธิสาธารณสุขกับการพัฒนา (มสพ.) ชมรมเภสัชชนบท และหน่วยปฏิบัติการวิจัยเภสัชศาสตร์สังคม (วจภส.) จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จัดทำขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ประชาชน ผู้บริโภคใช้เป็นเครื่องมือในการเฝ้าระวังและตรวจสอบสื่อโฆษณาต่างๆ ที่ไม่เหมาะสม หากพบสามารถร้องเรียนและส่งต่อข้อมูลพร้อมหลักฐานอย่างถูกต้องแก่เจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องเพื่อให้ดำเนินการตามกฎหมาย รวมทั้งแจ้งโฆษณาดังกล่าวให้แก่คนในชุมชนทราบ และร่วมกันกระจายข้อมูลผ่านช่องทางสื่อสารต่างๆ ต่อไป

เนื้อหาภายในเล่มเป็นเทคนิควิธีการง่ายๆ ซึ่งประชาชนผู้บริโภคสามารถนำไปใช้ในการเฝ้าระวังโฆษณาผลิตภัณฑ์สุขภาพต้องสงสัยในชุมชนของตนเองได้ โดยรวบรวมจากประสบการณ์ของเภสัชกรที่ทำงานในพื้นที่ต่างๆ ในชนบท นอกจากนี้ได้นำเสนอ วิธีการรวบรวมข้อมูล พยานหลักฐานต่างๆ อย่างถูกต้องเหมาะสม ก่อนร้องเรียนกับเจ้าหน้าที่ เพื่อช่วยแบ่งเบาภาระของเจ้าหน้าที่ในการแสวงหาข้อมูลต่างๆ ซึ่งจะทำให้สามารถนำข้อมูลที่ได้ ไปดำเนินงานต่อได้อย่างทันเหตุการณ์

ผู้จัดทำหวังว่า ประชาชนผู้บริโภคที่ได้อ่านหนังสือเล่มนี้แล้ว จะมีความตื่นตัวพร้อมที่จะร้องเรียนและสนับสนุนเครือข่ายต่างๆ ในการร่วมกันเฝ้าระวังโฆษณาผลิตภัณฑ์สินค้า ที่ไม่ปลอดภัย ไม่ถูกต้อง เพื่อให้ตนเอง ครอบครัว และคนรอบข้างปลอดภัย ไม่ตกเป็นเหยื่อโฆษณาจนเกิดทุกข์ต่อทั้งร่างกายและจิตใจ ดังที่ผ่านมา

สารบัญ

สถานการณ์ปัญหา.....	๗
ตรวจเช็ค ๔ ข้อก่อนมาโรงเรียน.....	๗
๑. ข้อมูลพร้อมพรรค.....	๘
๒. หลักฐานครบถ้วน.....	๑๓
สื่อวิทยุ.....	๑๔
ตัวอย่างการถอดเทป.....	๑๕
โทรทัศน์.....	๑๖
อินเทอร์เน็ต.....	๑๖
๓. เรื่องควนส่งทันที.....	๑๘
๔. ช่วยกันบอกต่อ.....	๒๑
ภาคผนวก	
ก. ตัวอย่างแบบฟอร์มการบันทึกข้อมูลร้องเรียน.....	๒๒
ข. กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการโฆษณา.....	๒๓
หน่วยงานที่ประชาชนสามารถร้องเรียน.....	๒๖

สถานการณ์ปัญหา

ปัจจุบันมีการโฆษณาหลอกลวงผ่านทางสื่อต่างๆ เช่น วิทยุ เคเบิลทีวี หรือสื่ออื่นๆ โดยอวดอ้างว่าสามารถรักษาได้สารพัดโรค อวดอ้างว่าไม่ก่อให้เกิดอันตรายต่อร่างกาย โดยผลิตภัณฑ์เหล่านี้บางรายการไม่ได้รับอนุญาตให้ขึ้นทะเบียน บางผลิตภัณฑ์ไม่ได้รับอนุญาตให้โฆษณา ทำให้ประชาชนอาจได้รับอันตรายจากการใช้ผลิตภัณฑ์

ลำพังพนักงานเจ้าหน้าที่ของรัฐไม่สามารถเฝ้าระวังหรือดำเนินการให้ทั่วถึงทันต่อเหตุการณ์ได้ จึงจำเป็นที่เราในฐานะประชาชน ผู้บริโภค และเครือข่ายต่างๆ ควรมีส่วนร่วมในการเฝ้าระวังและตรวจสอบโฆษณาที่ไม่เหมาะสม พร้อมร่วมกันร้องเรียนและส่งต่อข้อมูลพร้อมหลักฐานอย่างถูกต้องแก่เจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องเพื่อให้ดำเนินการตามกฎหมาย

ตรวจเช็ค ๔ ข้อ ก่อนมาร้องเรียน

ก่อนที่เราจะสวมวิญญาณเป็นพลเมืองดี นำข้อมูลมาร้องเรียนกับเจ้าหน้าที่นั้น เราควรตรวจสอบข้อมูลต่างๆ ที่เรามักจะครบถ้วน สมบูรณ์หรือไม่ เพราะถ้าข้อมูลที่เราส่งต่อให้เจ้าหน้าที่นั้นครบถ้วนหรือเพียงพอ เจ้าหน้าที่ก็จะสามารถนำไปดำเนินการได้ทันที แต่ถ้าข้อมูลที่เราร้องเรียนไม่ครบถ้วน ขาดข้อมูลที่สำคัญ เจ้าหน้าที่ก็ไม่สามารถนำไปดำเนินการได้ และจะทำให้เจ้าหน้าที่ต้องเสียเวลาในการรวบรวมข้อมูลเพิ่มเติม จนอาจทำให้เรื่องที่เราร้องเรียนล่าช้าไม่ทันเหตุการณ์

เสนอไว้ ๔ ขั้นตอนง่ายๆ ให้เราตรวจสอบความพร้อมในการร้องเรียนดังนี้

๑. ข้อมูลพร้อมพรรค

ในขั้นตอนนี้ ขอให้เราตรวจสอบข้อมูลที่เราจะนำไปร้องเรียนว่าครบถ้วนหรือเพียงพอหรือไม่ จากประสบการณ์พบว่า ข้อมูลที่ครบถ้วนจะประกอบด้วยประเด็นหลักๆ ดังนี้

๑

ชื่อผู้ร้องเรียนหรือผู้บันทึกข้อมูล
ตลอดจนที่อยู่ หรือเบอร์โทรศัพท์
เพื่อให้เจ้าหน้าที่สามารถติดต่อได้
หากต้องการข้อมูลรายละเอียดต่างๆ
เพิ่มเติมในภายหลัง

๒

ควรตรวจสอบหน่วยงานที่เราจะร้องเรียน
ให้ถูกต้อง เช่น ร้องเรียนเรื่องผลิตภัณฑ์สุขภาพ
(อาหาร ยา เครื่องสำอาง ฯลฯ) ให้ร้องเรียนที่ สำนักงาน
คณะกรรมการอาหารและยา (หมายเลขโทรศัพท์ ๑๕๕๖ หรือ
แอปพลิเคชันทางโทรศัพท์มือถือ ชื่อ Oryor Smart Application)
สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด โรงพยาบาลชุมชน โรงพยาบาล
ส่งเสริมสุขภาพตำบล กรณีที่เป็นการโฆษณาผ่านสื่อโทรทัศน์และ
วิทยุสามารถร้องเรียนไปยังสำนักงานคณะกรรมการกิจการ
กระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม
แห่งชาติ (หมายเลขโทรศัพท์ ๑๒๐๐) ฯลฯ

๓

ระบุสื่อที่พบการโฆษณาและ
ข้อมูลเกี่ยวกับสื่อดังกล่าวให้ชัดเจน
ที่สุด เช่น วัน เวลาที่พบการโฆษณา พื้นที่
ที่พบโฆษณา คลื่นความถี่/ช่อง
รายการ ชื่อสถานี ชื่อรายการ
ชื่อผู้จัดรายการ

๕

รายละเอียดข้อมูลผลิตภัณฑ์ที่โฆษณา

เช่น ชื่อผลิตภัณฑ์ และถ้าทราบว่ามีผลิตภัณฑ์นั้น

เป็นยา อาหาร เครื่องสำอาง เครื่องมือแพทย์ วัตถุ

อันตรายให้ระบุไปด้วย นอกจากนี้ หากเป็นไปได้ให้ตรวจสอบ

ด้วยว่าโฆษณานั้นมี เลขที่โฆษณาผลิตภัณฑ์หรือไม่

ทั้งนี้ต้องไม่สับสนระหว่างเลขที่อนุญาตโฆษณา

กับเลขทะเบียนผลิตภัณฑ์ เช่น เลขทะเบียนตำรับยา

หรือเลขทะเบียนตำรับอาหาร หรือเลขที่จัดแจ้ง

เครื่องสำอาง

๕

รายละเอียดวิธีการโฆษณา

เช่น การจัดรายการ มีผู้เล่า

ประสบการณ์ สปอตโฆษณา

หรืออื่นๆ

๖

ประเด็นที่เราสงสัยว่าไม่ถูกต้องหรือ

ไม่ปลอดภัย เช่น การอวดอ้างสรรพคุณ

อย่างเกินจริง หรือมีการรับรองสรรพคุณอย่าง

ไม่น่าจะเป็นไปได้ เราสามารถตรวจสอบเบื้องต้น

ได้เองโดยเปรียบเทียบกับข้อความในกฎหมาย

ยา อาหาร หรือกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง โดย

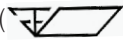
ดูรายละเอียดตามภาคผนวก ข

เคล็ดลับ: เลขทะเบียนผลิตภัณฑ์และเลขที่อนุญาตโฆษณา

ผลิตภัณฑ์	เลขทะเบียนผลิตภัณฑ์	เลขที่อนุญาตโฆษณา
<p>ผลิตภัณฑ์ยา</p> 	<p>ยาแผนโบราณที่ผลิตในประเทศ จะมีเลขทะเบียน G .../.....</p> <p>ทะเบียนเลขที่ G 101/29 ขนาดบรรจุ 320 มิลลิลิตร</p> <p>ยาแผนปัจจุบันที่ผลิตในประเทศ จะมีเลขทะเบียน 1A .../..... หรือ 2A .../..... Reg.No.2A599/39</p>	<p>ยาที่ได้รับอนุญาตโฆษณา ต่อประชาชนทั่วไป จะมีเลขที่ โฆษณาระบุ ชมท. .../.....</p> <p>อ่านคำเตือนในฉลากก่อนใช้ยา ชมท.1660/2556</p> <p>อ่านคำเตือนในฉลากก่อนใช้ยา เป็นยาแผนปัจจุบันบรรจุเสร็จ บก.1166/2555</p>
<p>ผลิตภัณฑ์อาหาร</p> 	<p>อาหาร จะมีเลขสารบบ ๑๓ หลัก เช่น xx-x-xxxx-x-xxxx</p> <p>12-2-00244-2-0099</p>	<p>อาหารที่ได้รับอนุญาตโฆษณา จะมีเลขที่โฆษณาระบุ ฆอ .../.....</p> <p>บอ.3358/2555</p> <p>ฆอ. 3358/2555</p>
<p>เครื่องมือแพทย์</p> 	<p>เครื่องมือแพทย์ที่มีเลขทะเบียน ได้แก่ กุ้งยางอนามัย กุ้งมือยาง สำหรับศัลยกรรม ชุดตรวจเชื้อ เอชไอวี คอนแทคเลนส์</p>	<p>เครื่องมือแพทย์ที่ได้รับอนุญาต โฆษณา จะมีเลขที่โฆษณาระบุ ขพ. .../.....</p> <p>บพ. 686/2553</p>
<p>เครื่องสำอาง</p> 	<p>เครื่องสำอาง จะมีเลขที่จดแจ้ง ๑๐ หลัก xx-x-xxxxxxx</p> <p>เลขที่ใบรับแจ้ง 10-1-5513792</p>	<p>เครื่องสำอางจะไม่มีเลขที่โฆษณา เนื่องจากกฎหมายกำหนดว่า สามารถทำการโฆษณาได้โดย ไม่ต้องขออนุญาต</p>

สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา กำหนดให้มีเครื่องหมาย ออย. () เฉพาะในผลิตภัณฑ์อาหาร เครื่องมือแพทย์ที่ต้องมีใบอนุญาตและ วัตถุอันตรายที่ใช้ในบ้านเรือนบางประเภทเท่านั้น ส่วนผลิตภัณฑ์ยา เครื่องสำอาง เครื่องมือแพทย์ที่ต้องแจ้งรายละเอียด วัตถุอันตรายที่ใช้ในบ้านเรือนบางประเภท ไม่ต้องมีเครื่องหมาย ออย. ()

หากมีสัญลักษณ์เครื่องหมาย ออย. () ประปนกับสัญลักษณ์ ของผลิตภัณฑ์อื่น อาจสันนิษฐานไว้ก่อนว่าผลิตภัณฑ์ดังกล่าวเป็นผลิตภัณฑ์ปลอมหรือไม่ถูกต้องตามกฎหมายได้

นอกจากนี้ เครื่องหมาย ออย. () ไม่ได้บ่งบอกว่าผลิตภัณฑ์นั้นผ่านการรับรองโฆษณาถูกต้องตามกฎหมาย

ผลิตภัณฑ์สุขภาพที่มีเครื่องหมาย ออย. ได้แก่

ผลิตภัณฑ์สุขภาพที่ ‘มีเครื่องหมาย ออย.’

ผลิตภัณฑ์อาหาร

แสดง

“เลขสารบบอาหาร”

ตัวเลข 13 หลักบนฉลาก

สำหรับผลิตภัณฑ์อาหารแปรรูปที่บรรจุในภาชนะพร้อมจำหน่าย ไม่คำนวณให้ด้วยเลข ออย. แต่ไม่สามารถยื่นขอได้ โดยสถานที่ผลิตต้องผ่านหลักเกณฑ์

เครื่องมือแพทย์ที่ต้องมีใบอนุญาต

น. 99 / 2550

น. หมายถึง นำเข้า

ได้แก่ กุญแจอนามัย , กุญแจยาสำหรับศัลยกรรม , ชุดตรวจเชื้อ HIV , คอนโดเมนส์

วัตถุอันตรายที่ใช้ในบ้านเรือน

ต้องมีเลขทะเบียนในกรอบเครื่องหมาย ออย.

เช่น ผลิตภัณฑ์ป้องกันกำจัด/ไล่แมลง , ผลิตภัณฑ์ฆ่าเชื้อที่ใช้ในครัวเรือน , ผลิตภัณฑ์ทำความสะอาดสารพัด

-๑๑-

ตัวอย่าง ผลิตภัณฑ์ที่มีเครื่องหมาย ออย. () และมีเลขสารบบ ๑๓ หลัก บ่งบอกว่าเป็นผลิตภัณฑ์อาหารไม่ได้เป็นผลิตภัณฑ์ยา (เพราะผลิตภัณฑ์ยาไม่ได้กำหนดให้ใช้เครื่องหมาย ออย.) จึงไม่สามารถโฆษณาสรรพคุณของผลิตภัณฑ์ว่าสามารถป้องกัน บำบัด บรรเทา รักษาโรคได้

ผลิตภัณฑ์สุขภาพที่ไม่มีเครื่องหมาย ออย. ได้แก่

ผลิตภัณฑ์สุขภาพที่ 'ไม่มีเครื่องหมาย ออย.'

ผลิตภัณฑ์ยา

แสดง
"เลขทะเบียนตำรับยา"
IA 12/35

หมายถึง
ยาแผนปัจจุบันสำหรับมนุษย์
ผลิตภายในประเทศ
มีตัวออกดอกท้ายเพียงตัวเดียว
ลำดับเลขทะเบียนที่ 12
ได้รับการขึ้นทะเบียนปี พ.ศ.
2535

เครื่องสำอาง

แสดง
"เลขที่ใบรับแจ้ง"
xx-x-xxxxxx

ตัวเลข 10 หลักบนฉลาก

**เครื่องมือแพทย์ที่ต้อง
แจ้งรายการละเอียด**

ต้องมี "เลขที่ใบรับแจ้ง"
ใต้ที่
เครื่องที่ใช้เพื่อกายภาพบำบัด,
เครื่องตรวจวัดระดับแอลกอฮอล์ใน
ร่างกาย , เต้านมเทียมเอสทีคอน

เครื่องมือแพทย์ทั่วไป

ไม่ต้องมีเครื่องหมาย ออย.
หรือเลขที่ใบรับแจ้ง
เช่น เข็มฉีดยาฉีด
เครื่องตรวจวัดความดันโลหิต

**วัตถุอันตรายที่ใช้
ในบ้านเรือน**

ผลิตภัณฑ์ที่ไม่ต้องมี
เครื่องหมาย ออย. แต่ต้องมี
"เลขที่รับแจ้ง"

ใต้ที่ ผลิตภัณฑ์ล้างจาน
ผลิตภัณฑ์ซักผ้า
ผลิตภัณฑ์ทำความสะอาดพื้น
ผ้าม่าน
เครื่องสุขภัณฑ์วัตถุต่างๆ
ที่มีสารที่ ออย. กำหนด

ที่มาของภาพ. สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา. ไขข้อข้องใจ
เครื่องหมาย ออย. บนฉลากผลิตภัณฑ์สุขภาพ. ประชาชาติธุรกิจ ฉบับวันที่ ๒-๔ ธันวาคม
พ.ศ. ๒๕๕๖ หน้า ๕

๒. หลักฐานครบถ้วน

นอกจากข้อมูลที่ครบถ้วนแล้ว หากมีพยานหลักฐานชัดเจน จะทำให้การทำงานของเจ้าหน้าที่เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ผู้กระทำผิดไม่สามารถอ้างว่าไม่เกี่ยวข้องได้ พยานหลักฐานเบื้องต้นที่เราควรรวบรวมให้ได้ เช่น

พยานเอกสาร

ผลิตภัณฑ์ที่โฆษณามีเอกสาร ใบปลิว แผ่นพับ ประกอบการโฆษณาด้วยหรือไม่

พยานบุคคล

นอกจากเราแล้ว มีบุคคลใดที่รับรู้หรือเห็นเหตุการณ์การโฆษณาที่ไม่ถูกต้องอีก

พยานวัตถุ

ตัวอย่างผลิตภัณฑ์สินค้าที่ทำการโฆษณา

ผู้เขียนมีคำแนะนำเบื้องต้นเกี่ยวกับรายละเอียด ในการรวบรวมหลักฐานจากสื่อประเภทต่างๆ ดังนี้

สื่อวิทยุ

๑. เวลาที่บันทึกเสียงควรมีการเทียบเวลาก่อน หากใช้เครื่องบันทึกเสียงที่ใช้ควรเป็นระบบดิจิทัล เพื่อเวลาบันทึกเสียงจะได้บันทึกคลื่นตรงตามคลื่นจริงและสามารถบันทึกข้อไฟล์เพื่อป้องกันความผิดพลาดที่อาจเกิดขึ้น

๒. ควรจัดทำ SD CARD และ EXTERNAL HARDDISK เพื่อใช้จัดเก็บข้อมูลที่บันทึกได้เพียงพอ (ยิ่งมีความจุมาก ยิ่งสะดวกในการปฏิบัติงาน (จากประสบการณ์การบันทึกความยาว ๑๒ ชม. ใช้ความจุประมาณ ๑ GB)

๓. ควรติดตั้งโปรแกรมเปิดเสียงที่บันทึก แนะนำโปรแกรม GOM PLAYER เนื่องจากสามารถกรอได้ ทำให้รวดเร็วในการถอดเทป

๔. การบันทึกควรเริ่ม ตั้งแต่ ต้นรายการ และช่วงต่างๆ ของรายการ

๕. ในการถอดเทป ให้เลือกถอดเทปเฉพาะช่วงเวลาที่มีการโฆษณาผลิตภัณฑ์สุขภาพ ระบุเฉพาะเนื้อหาโฆษณา (รายละเอียดอื่นๆ เช่น เพลง เล่นเกม ไม่ต้องจดบันทึก) และควรจดเวลาที่พบการโฆษณาผลิตภัณฑ์ดังกล่าว เพื่อความสะดวกในการตรวจสอบซ้ำ

๖. หากสามารถตรวจสอบพบชื่อสถานีวิทยุ ชื่อดีเจและชื่อรายการที่พบการโฆษณาดังกล่าว จะช่วยทำให้หลักฐานยืนยันการกระทำผิดกฎหมายหนักแน่นมากยิ่งขึ้น

๗. ควรมีสุมด์บันทึกข้อมูลการบันทึกเสียงที่ระบุคลื่นวิทยุ วันและเวลา เพื่อตรวจสอบยืนยันซ้ำกับไฟล์ที่บันทึกได้

๘. ส่งข้อมูลการบันทึกเสียงหรือการถอดเทปพร้อมไฟล์เสียงให้เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบ อาจถอดเนื้อความที่คาดว่าผิดกฎหมายสัก ๒ – ๓ นาที (บอกช่วงเวลาที่ถอด เช่น อัจระบุช่วงเวลาเริ่มต้น)

ตัวอย่างการถอดเทป

วิทยุ

ชื่อสถานี : สถานีวิทยุโอไอโอเรดิโอ FM ๑๑๑.๑๕ MHz.

ที่อยู่ : ๑๓ – ๑๕ ถ.รัชการ ๓ อ.หาดใหญ่ จ.สงขลา ๙๐๑๑๐ โทร ๐๗๔ – ๑๑๑๑๑๑

วัน เวลาที่ออกอากาศ : วันที่ ๒๗ สิงหาคม พ.ศ.๒๕๕๖ เวลา ๑๕.๓๑ น.

เนื้อความการโฆษณา

นาทีที่ ๐๐.๑๐.๓๖ “น้ำผลไม้อินทรีย์ฯ”

สกัดจากพฤษชาติ ๒๓ ชนิด ช่วยเสริมสร้างความแข็งแรงให้ร่างกายคุณ เป็นแหล่งวิตามิน เกลือแร่ ที่อุดมด้วยคุณค่า เสริมสร้างส่วนที่สึกหรอให้ร่างกายได้ทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ สร้างระบบภูมิคุ้มกัน ต่อต้านอนุมูลอิสระ ช่วยสร้างภูมิคุ้มกันให้ระบบประสาท ระบบกล้ามเนื้อหัวใจ ผิวพรรณเปล่งปลั่ง เลือดลมสมบูรณ์ โรคเบาหวาน ซาปลายมือปลายเท้า โรคภูมิแพ้ โรคเก๊าท์ อัมพฤกษ์ อัมพาต ปวดเมื่อยตามร่างกาย อาการต่างๆ เหล่านี้ สามารถบรรเทาได้ด้วย “อินทรี” น้ำผลไม้ที่ดีต่อสุขภาพคุณ

สนใจสมัครเป็นสมาชิก มีจำหน่ายปลีกและส่ง ติดต่อได้ที่สถานีวิทยุ FM ๑๑๑.๑๕ อำเภอหาดใหญ่ ๐๘๔-๕๗๘๒๕๖

นาทีที่ ๐๐.๔๕.๓๖ “น้ำผลไม้อินทรีย์ฯ”

สกัดจากพฤษชาติ ๒๓ ชนิด ช่วยเสริมสร้างความแข็งแรงให้ร่างกายคุณ เป็นแหล่งวิตามิน เกลือแร่ ที่อุดมด้วยคุณค่า เสริมสร้างส่วนที่สึกหรอให้ร่างกายได้ทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ สร้างระบบภูมิคุ้มกัน ต่อต้านอนุมูลอิสระ ช่วยสร้างภูมิคุ้มกันให้ระบบประสาท ระบบกล้ามเนื้อหัวใจ ผิวพรรณเปล่งปลั่ง เลือดลมสมบูรณ์ โรคเบาหวาน ซาปลายมือปลายเท้า โรคภูมิแพ้ โรคเก๊าท์ อัมพฤกษ์ อัมพาต ปวดเมื่อยตามร่างกาย อาการต่างๆ เหล่านี้ สามารถบรรเทาได้ด้วย “อินทรี” น้ำผลไม้ที่ดีต่อสุขภาพคุณ

สนใจสมัครเป็นสมาชิก มีจำหน่ายปลีกและส่ง ติดต่อได้ที่สถานีวิทยุ FM ๑๑๑.๑๕ อำเภอหาดใหญ่ ๐๘๔ – ๕๕๕๕๕๕๕๕

โทรทัศน์

๑. ควรบันทึกเป็นวิดีโอ โดยเฉพาะช่วงที่ช่องดังกล่าวแจ้งชื่อช่อง รายการ ชื่อผู้จัด

๒. ระบุรายละเอียดช่องทางที่บันทึกได้ให้ครบถ้วน ช่วงเวลาที่ออกอากาศ ผลัดภักดิ์ที่โฆษณาในแบบบันทึกการตรวจสอบโฆษณา เช่น รับชมทางเคเบิล CTH ช่อง ๖๐ วันที่ เวลา รายการ ยี่ห้อกล่องหรืองานที่รับสัญญาณ เป็นต้น

อินเทอร์เน็ต

๑. ให้ถ่ายภาพหน้าจอ (capture) ที่มีการโฆษณาให้ครบทุกหน้าแล้วบันทึกไฟล์ หรือพิมพ์หน้าเว็บเพจให้มีการบันทึก URL วัน/เวลา ควรมีรายละเอียดที่สื่อให้เห็นว่า มีการฝ่าฝืนกฎหมายชัดเจน

๒. ให้บันทึกชื่อเว็บไซต์หรือ URL เพื่อตรวจสอบซ้ำ

๓. ระบุวันที่ เวลา ที่พบการโฆษณา

๔. หากสามารถค้นหาชื่อเจ้าของเว็บไซต์พร้อมถ่ายภาพหน้าจอ (capture) ไว้ และหากมีหลักฐานข้อบัญญัติสำหรับการโอนเงินเพื่อซื้อสินค้าด้วยจะดีมาก

เคล็ดลับ

สื่อแต่ละประเภทจะมีวิธีการโฆษณาที่แตกต่างกัน ดังนั้นการรวบรวมเอกสารหลักฐานจึงควรให้สอดคล้องกับสื่อแต่ละประเภท เช่น

คลื่นวิทยุ

1. ข้อมูลไฟล์เสียงในช่วงที่โฆษณา ในรูปแบบดิจิทัลหรือเทปแม่เหล็ก
2. ข้อความที่ถอดจากสปอตโฆษณาแล้ว (ถ้าสามารถถอดเทปและพิมพ์ออกมาเป็นตัวอักษรได้)

ขายตรง

ไม่แนะนำให้เก็บหลักฐานควรแจ้ง เจ้าหน้าที่ เพื่อออกไปดำเนินการ ในวัน เวลา ที่มีการขายตรง

เอกสารแนบผลิตภัณฑ์

1. เอกสารกำกับยา หรือเอกสารกำกับผลิตภัณฑ์
2. เอกสารโฆษณาอื่นๆที่เกี่ยวข้อง

แผ่นป้ายการโฆษณา/ รถแห่ประชาสัมพันธ์

1. ภาพถ่ายแผ่นป้ายโฆษณา รูปแบบดิจิทัล ถ้าพิมพ์ออกมาเป็นภาพควรเป็นภาพสี
2. แผนที่ ระบุที่ตั้งของแผ่นป้ายโฆษณา หากเป็นรถเร่โฆษณา ให้ระบุเลขทะเบียนรถ

สื่อสิ่งพิมพ์

สื่อสิ่งพิมพ์ที่
ครบถ้วน เช่น ทั้งฉบับ
ทั้งแผ่น

๓. เรื่องด่วนส่งทันที

เราควรรีบส่งเรื่องร้องเรียนให้กับเจ้าหน้าที่ผู้มีหน้าที่รับผิดชอบโดยเร็วที่สุด เพื่อป้องกันการเปลี่ยนแปลงข้อมูลโฆษณา แนะนำว่าไม่ควรเกิน ๗ วัน

โดยทั่วไปแล้ว เราสามารถส่งข้อมูลร้องเรียนการโฆษณาผลิตภัณฑ์สุขภาพที่ไม่ถูกต้องไปยังหน่วยงานสาธารณสุขได้ในทุกระดับ (แต่ในบางจังหวัดหรือในบางพื้นที่ หน่วยงานสาธารณสุขอาจมีการจัดระบบการคุ้มครองผู้บริโภคที่แตกต่างกัน ทำให้การรับเรื่องร้องทุกข์อาจแตกต่างกันไปบ้าง)

ทั้งนี้เราสามารถร้องเรียนโดยตรงได้ที่หน่วยงานในแต่ละพื้นที่ ดังนี้

ระดับชุมชน หมู่บ้าน	บางแห่งอาจมีศูนย์ประสานงาน/ศูนย์รับเรื่องร้องเรียนผลิตภัณฑ์สุขภาพและโฆษณา
ระดับตำบล	โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล
ระดับอำเภอ	ฝ่ายเภสัชกรรม ร.พ.ชุมชน ร.พ.ทั่วไป ร.พ.ศูนย์ สำนักงานสาธารณสุขอำเภอ
ระดับจังหวัด	กลุ่มงานคุ้มครองผู้บริโภคฯ สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด
ส่วนกลาง	สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา (หมายเลขโทรศัพท์ ๑๕๕๖) สำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียงกิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (หมายเลขโทรศัพท์ ๑๒๐๐)

เคล็ดลับการเตรียมไฟล์เพื่อร้องเรียน

การร้องเรียนต่อหน่วยงาน จะต้องให้ข้อมูลดังต่อไปนี้

๑. ชื่อ ที่อยู่ และหมายเลขโทรศัพท์ หรืออีเมลล์ที่ติดต่อได้
๒. สำเนาบัตรประชาชน
๓. ชื่อและที่อยู่ หรือที่ตั้งของผู้ประกอบกิจการสถานีวิทย์หรือโทรศัพท์ศน์ที่จะร้องเรียน
๔. ข้อเท็จจริงหรือการกระทำที่เป็นเหตุแห่งการร้องเรียน
๕. พยานเอกสารและหลักฐานอื่นๆที่เกี่ยวข้อง
๖. ความประสงค์ที่จะให้ใคร ดำเนินการอะไร
๗. ลายมือชื่อ (ในกรณีส่งหนังสือร้องเรียน)

นอกจากนี้ สามารถร้องเรียนได้ทาง
Oryor Smart Application หรือ
ผ่านทางเว็บไซต์ศูนย์เฝ้าระวังและ
รับเรื่องร้องเรียนผลิตภัณฑ์สุขภาพ
[http://newsr.fda.moph.go.th/hpsc/
frontend/theme/online_regis.php](http://newsr.fda.moph.go.th/hpsc/frontend/theme/online_regis.php)

สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา
Food and Drug Administration

บันทึกคำร้องเรียน

กระทรวงสาธารณสุข ถนนติวานนท์ จังหวัดนนทบุรี 11000 โทร: 0 2590 1556

วันที่ 8 เดือน มกราคม พ.ศ. 2557

1. ข้อมูลเกี่ยวกับผู้ร้องเรียน

1.1 ชื่อ-สกุล *

1.2 ที่อยู่

1.3 หมายเลขโทรศัพท์ *

1.4 บัตรประจำตัวประชาชน *

1.5 สัมผัส

2. ประเภทการร้องเรียน *

- ผลิตภัณฑ์สุขภาพ การประกอบการ การดำเนินงาน ออ. อื่นๆ โปรดระบุ

3. ผู้ร้องเรียนขอบันทึกถ้อยคำด้วยความสัจจริง ดังนี้
เรื่อง *

รายละเอียดเกี่ยวกับเรื่องร้องเรียน *

หลักฐานเบื้องต้นที่ได้ยื่นประกอบการร้อง เช่น ไฟล์ภาพจากผลิตภัณฑ์ที่ร้องเรียน, เอกสารแนบพันโฆษณา เป็นต้น

[Browse...](#)

หมายเหตุ

* กรณีเป็นการร้องเรียนเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ โปรดระบุ เลขทะเบียน หรือเลขสารบบอาหาร ชื่อผลิตภัณฑ์ รุ่นการผลิต (Lot No) ครั้งที่ผลิต (Batch No) วันที่ผลิต วันหมดอายุ (ถ้ามี)

** กรณีการกรอกข้อมูลให้ครบ เนื่องจากกรอกแจ้งชื่อ / ที่อยู่ / เบอร์โทรศัพท์ จะมีประโยชน์ต่อผู้ร้องเรียน ในกรณีเจ้าหน้าที่ต้องการทราบละเอียดเพิ่มเติม / แจ้งผลดำเนินการให้ทราบ

กรณีที่ผู้ร้องเรียนประสงค์ลึบหนำจับ จำต้องมาร้องเรียนด้วยตนเองที่ กลุ่มกฎหมายอาหารและยา สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา

กรณีที่ผู้ร้องเรียนต้องการเรียกร้องค่าเสียหาย จะต้องไปร้องเรียนด้วยตนเองที่ สำนักงานคุ้มครองผู้บริโภค (สคบ.) หรือสอบถามข้อมูลที่ สายด่วน สคบ. 1166

[Submit](#) [Reset](#)

เคล็ดลับ

อย่าลืมสอบถามว่าจะติดตามความก้าวหน้าของเรื่อง
ร้องเรียนว่าจะติดตามได้จากใคร เมื่อไหร่ อยู่ในขั้นตอนใด

๔. ช่วยกันบอกต่อ

ในเบื้องต้น หากเราทราบแน่นอนว่าโฆษณาชิ้นนั้นไม่ถูกต้องอย่างแน่นอน เราควรแจ้งให้คนในชุมชนนั้นทราบโดยด่วนที่สุด แต่ถ้าเราไม่มั่นใจ เราอาจสอบถามกับเจ้าหน้าที่ให้มั่นใจว่าโฆษณาชิ้นนั้นไม่ถูกต้องหรือไม่ปลอดภัยอย่างไร หลังจากนั้นเราควรรีบแจ้งให้คนในชุมชนทราบ โดยผ่านช่องทาง หรือวิธีการต่างๆ เช่น แจ้งในการประชุมของชุมชน วัด โรงเรียน แจ้งผ่านหอกระจายข่าว หรือแจ้งในช่วงการจัดทำประชาคม การแถลงข่าว ฯลฯ

หรือหากเราไม่มั่นใจ หรือกังวลว่าอาจถูกผู้กระทำความผิดฟ้องกลับ หรือมีปัญหาในชุมชน ควรประสานงานให้เจ้าหน้าที่ เป็นผู้กระจายข่าวออกจากหน่วยงานราชการก็ได้

เคล็ดลับ

ในการร้องเรียน หากเราไม่อยากเปิดเผยตัวเอง เราควรรวบรวมข้อมูลและพยานหลักฐานให้ชัดเจนมากที่สุด เพื่อให้ข้อมูลที่เราร้องเรียนมีความน่าเชื่อถือ ไม่ใช่เป็นการกล่าวอ้างลอยๆ เพื่อกลับแก้ง

ก. ตัวอย่างแบบฟอร์มการบันทึกข้อมูลร้องเรียน

แบบบันทึกการ ร้องเรียนและการเฝ้าระวังโฆษณาผลิตภัณฑ์สุขภาพ	
๑. รายละเอียดผู้ร้องเรียน ชื่อบุคคลหรือหน่วยงานที่ร้องเรียน	
เลขที่บัตรประชาชน	
ที่อยู่สำหรับติดต่อ.....	
๒. สื่อที่พบ [] ทีวี ช่อง..... [] โทรทัศน์/ดาวเทียม จาน.....	
[] เคเบิลทีวี	
[] อินเทอร์เน็ต [] อื่นๆ.....	
๓. วันที่พบช่วงเวลา.....	
๔. บริเวณ หรือพื้นที่พบ (หรือรับสัญญาณได้).....	
กรณีเป็นอินเทอร์เน็ตให้ระบุ WWW.....	
๕. รายละเอียดข้อมูลสื่อ ชื่อสถานี..... คลื่นความถี่/ช่องรายการ.....	
ชื่อรายการ..... ชื่อผู้จัดรายการ.....	
๖. หลักฐานการได้รับอนุญาตโฆษณา [] ไม่มี ใบอนุญาตโฆษณา	
[] มีใบอนุญาตโฆษณา เลขที่.....	
๗. รายละเอียดอื่น ๆถ้ามีเพิ่มเติม (เช่น ใคร ทำอะไร ที่ไหน อย่างไร ฯลฯ)	
.....	
.....	
๘. ส่งต่อให้หน่วยงาน	
เจ้าหน้าที่ผู้รับเรื่อง ลงชื่อวันที่	

หมายเหตุ

๑. แนบ file บันทึกภาพ/เสียง หรือเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการโฆษณาผลิตภัณฑ์มาด้วย
๒. อาจจัดทำสำเนาเอกสาร ไว้ที่เรา ๑ ชุด

ข. กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการโฆษณา

หลักเกณฑ์การโฆษณาผลิตภัณฑ์สุขภาพ ต้องเป็นไปตามกฎหมายที่เกี่ยวข้อง กล่าวคือ การโฆษณายา (พระราชบัญญัติยา พ.ศ.๒๕๑๐ หมวด ๑๑ การโฆษณา มาตรา ๘๘-๙๐ ทวิ) การโฆษณาอาหาร (พระราชบัญญัติอาหาร พ.ศ.๒๕๒๒ มาตรา ๔๐,๔๑) การโฆษณาเครื่องมือแพทย์ (พระราชบัญญัติเครื่องมือแพทย์ พ.ศ.๒๕๕๑ หมวด ๗ การโฆษณา มาตรา ๕๖-๖๐) ส่วนการโฆษณาเครื่องสำอาง พระราชบัญญัติเครื่องสำอาง พ.ศ.๒๕๓๕ มาตรา ๓๗ ให้ปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองผู้บริโภค (หรือพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ.๒๕๒๒ นั้นเอง)

การโฆษณาทางสถานีวิทยุ สถานีโทรทัศน์ เป็นไปตามพระราชบัญญัติองค์การจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. ๒๕๕๓ มาตรา ๓๑

ตัวอย่างลักษณะการโฆษณาที่อาจฝ่าฝืนกฎหมายซึ่งควรร้องเรียน

(๑) โฆษณายา อาหาร เครื่องมือแพทย์ ไม่แสดงเลขที่อนุญาตโฆษณา เช่น ชมท ชมอ ชมพ...../.....

(๒) ใช้ถ้อยคำแสดงว่ารักษาโรคได้หายขาด เช่น **ยอดเยี่ยม หายแน่ วิเศษยิ่ง ปลอดภัย ไม่มีผลข้างเคียง ไม่ทำให้เกิดอาการแพ้ ทันใจ พิเศษ ดีที่สุด เด็ดขาด หายขาด หายห่วง ฉับพลัน ทันใจ ตักดีสิทธิ์ มหัศจรรย์ เป็นหนึ่ง ที่หนึ่ง ที่สุด แน่นนอน เหนือกว่า พิชิตโรคร้าย**

(๓) แสดงสรรพคุณอันเป็นเท็จหรือเกินจริง ทำให้เกิดความหลงเชื่อ โดยไม่สมควรหรือทำให้เข้าใจผิดในสาระสำคัญเช่น

- ผลิตภัณฑ์เสริมอาหาร โฆษณาว่าสามารถป้องกัน บำบัด บรรเทา หรือรักษาโรคได้ เช่น ระบุว่ารักษามะเร็ง ขจัดสารพิษในร่างกาย ต่อต้านอนุมูลอิสระ
- ยาช่วยระบาย โฆษณาว่าลดน้ำหนัก
- ชาชง กาแฟ โฆษณาว่าสลายไขมัน ลดไขมัน

- ยาแผนโบราณ โฆษณาว่าสามารถรักษามะเร็ง เอ็ดส์ ความดันโลหิตสูง ลดไขมันในเลือด ลดน้ำตาลในเลือด โรคเกาต์ โรคนิ้ว รักษากระดูกพรุน

- เครื่องสำอาง หรือผลิตภัณฑ์เสริมอาหาร โฆษณาว่าสามารถรักษามะเร็ง ซ่อมแซมเซลล์ผิว ชับขี้แมดสีผิว เสริมสร้างคอลลาเจน ป้องกันฝ้า กระ ขจัดเซลล์ผิวเก่าสร้างเซลล์ผิวใหม่ ขจัดเซลล์โลด ลดไขมันใต้ชั้นผิวหนัง เร่งการเผาผลาญพลังงาน เพิ่มการไหลเวียนโลหิต ทำให้หน้าอกขยายต่อต้านอนุมูลอิสระ

- เครื่องมือแพทย์ เช่น เตียงแม่เหล็กไฟฟ้า โฆษณาว่ารักษามะเร็ง อัมพฤกษ์ อัมพาต ความดันโลหิตสูง เข็มขัดแม่เหล็กลดความอ้วนโดยไม่ต้องออกกำลังกาย ลดไขมันส่วนเกิน ทำให้รูปร่างสมส่วน

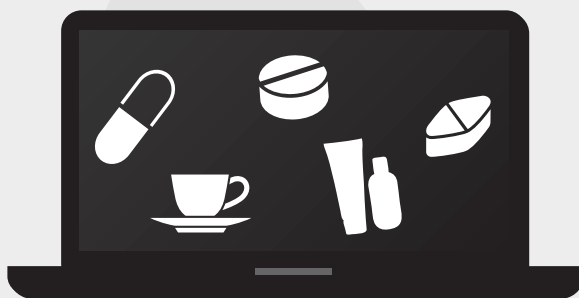
(๔) แสดงสรรพคุณเสริมสมรรถภาพทางเพศ เช่น เพิ่มขนาดของเพศชาย เพิ่มระยะเวลาแข็งตัว เพิ่มความอึด ออกฟู รุกฟิต

(๕) แสดงสรรพคุณว่าคุณก้ำเน็ด ทำแท้ง หรือขับระดูอย่างแรง

(๖) แสดงสรรพคุณว่าสามารถรักษาโรคเรื้อรังหรือร้ายแรง เช่น เบาหวาน มะเร็ง อัมพาต วัณโรค โรคเรื้อน โรคเกี่ยวกับสมอง หัวใจ ปอด ตับ ม้าม ไต

(๗) แสดงข้อความว่าได้รับการรับรองคุณภาพ คุณประโยชน์ โดยบุคคลอื่น หรือบุคคลที่มีชื่อเสียง เช่น แพทย์ ผู้ประกอบวิชาชีพด้านสุขภาพ สถาบันวิชาการ องค์การอนามัยโลก กระทรวงสาธารณสุข

(๘) อ้างผลงานวิชาการหรือผลงานวิจัยที่ไม่มีอยู่จริงหรือไม่น่าเชื่อถือ

ตัวอย่างการโฆษณาที่มีลักษณะเป็นการเอาเปรียบผู้บริโภค ในสื่อวิทยุ โทรทัศน์

กสทช. ได้มีการกำหนดให้สถานีวิทยุ สถานีโทรทัศน์ ต้องปฏิบัติตามประกาศ คณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ เรื่อง การกระทำที่เป็นการเอาเปรียบผู้บริโภคในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ พ.ศ. ๒๕๕๕ โดยโฆษณาที่เข้าข่ายเอาเปรียบผู้บริโภค เช่น

(๑) รายการหรือโฆษณาผลิตภัณฑ์สุขภาพที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายทางวิทยุ โทรทัศน์ หากโฆษณาผลิตภัณฑ์สุขภาพนั้นผิดกฎหมายที่อยู่ในอำนาจหน้าที่ของ ออย.แล้ว จะมีความผิดตามกฎหมาย กสทช.ด้วย

(๒) การออกอากาศรายการ การโฆษณาโดยหลอกลวงหรือกระทำให้เกิด ความเข้าใจผิดในสาระสำคัญ หรือใช้หรืออ้างอิงรายงานทางวิชาการ สถิติ หรือข้อมูล อันไม่เป็นความจริงหรือเกินความจริง

- ทำให้ผู้บริโภคเข้าใจผิดในข้อเท็จจริง หรือคุณสมบัติ หรือ คุณลักษณะของสินค้าหรือบริการ ซึ่งมีผลต่อการตัดสินใจของผู้บริโภค
- ให้ข้อมูลที่ไม่ชัดเจน ไม่อาจเข้าใจได้ กำกวม ไม่เหมาะสม
- ไม่นำเสนอข้อมูลบางอย่าง ซึ่งหากนำเสนอแล้วผู้บริโภคอาจ ไม่ตัดสินใจซื้อ (เช่น ไม่นำเสนอผลข้างเคียงของผลิตภัณฑ์ ไม่นำเสนอข้อห้ามใช้ของ ผลิตภัณฑ์)

(๓) รายการมีการโฆษณาเกิน ๑ ใน ๘ ของขนาดพื้นที่หน้าจอตีโทรทัศน์

(๔) รายการหรือการโฆษณาเพิ่มเสียงดัง เพื่อดึงดูดความสนใจของผู้บริโภค

(๕) รายการเชิญชวนให้ส่งข้อความหรือเน้นย้ำในเรื่องใดโดยไม่มีเหตุผลอันสมควร

หน่วยงานที่ประชาชนสามารถร้องเรียน
การโฆษณาผลิตภัณฑ์สุขภาพที่ไม่ถูกต้องโดยตราได้

ระดับชุมชน หมู่บ้าน

ศูนย์ประสานงาน/ศูนย์รับเรื่อง
ร้องเรียนผลิตภัณฑ์สุขภาพและ
โฆษณา(ในบางพื้นที่)

ระดับตำบล

โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล

ระดับอำเภอ

- ฝ่ายเภสัชกรรม ร.พ.ชุมชน ร.พ.ทั่วไป
ร.พ.ศูนย์
- สำนักงานสาธารณสุขอำเภอ

ระดับจังหวัด

กลุ่มงานคุ้มครองผู้บริโภค สำนักงาน
สาธารณสุขจังหวัด

ส่วนกลาง

- โทร ๑๕๕๖ สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา
- โทร ๑๒๐๐ สำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง
กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ

เนื้อหาภายในเล่มเป็นเทคนิควิธีการง่ายๆ ซึ่งประชาชน
ผู้ประกอบการสามารถนำไปใช้ในการพิจารณาผลิตภัณฑุ์สุขภาพ
ต้องสงสัยในชุมชนของตนเองได้ โดยรวบรวมจากประสบการณ์ของ
เกษตรกรที่ทำงานในพื้นที่ต่างๆ ในชนบท นอกจากนี้ได้นำเสนอวิธีการ
รวบรวมข้อมูล พยานหลักฐานต่างๆ อย่างถูกต้องเหมาะสมก่อน
ร้องเรียนกับเจ้าหน้าที่ เพื่อช่วยแบ่งเบาภาระของเจ้าหน้าที่ในการ
แสวงหาข้อมูลต่างๆ ซึ่งจะช่วยให้สามารถนำข้อมูลที่นำไปดำเนินการตามต่อ
ได้อย่างทันเหตุการณ์

เนื้อหาภายในเล่มเป็นเทคนิควิธีการต่างๆ ซึ่งประชาชน
ผู้บริโภคสามารถนำไปใช้ในการพิจารณาผลิตภัณฑ์สุขภาพ
ต้องสงสัยในชุมชนของตนเองได้ โดยรวบรวมจากประสบการณ์ของ
เกษตรกรที่ทำงานในพื้นที่ต่างๆ ในชนบท นอกจากนี้ได้นำเสนอวิธีการ
รวบรวมข้อมูล พยานหลักฐานต่างๆ อย่างถูกต้องเหมาะสมก่อน
ร้องเรียนกับเจ้าหน้าที่ เพื่อช่วยแบ่งเบาภาระของเจ้าหน้าที่ในการ
แสวงหาข้อมูลต่างๆ ซึ่งจะทำให้สามารถนำข้อมูลที่นำไปดำเนินการต่อ
ได้อย่างทันเหตุการณ์

สนับสนุนงบประมาณโดย

แผนงานพัฒนาทั่วโลกเพื่อระงับระบบยา (กพย.) , สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.)
สำนักงานคณะกรรมการการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (กสทช.)